

SALGS- OG SKJENKEKONTROLLER

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT 2-2021

AURSKOG- HØLAND KOMMUNE

MARS 2021

INNHold

SAMMENDRAG	3
Anbefalinger	4
Kommunedirektørens høringsuttalelse	4
1 INNLEDNING	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Formål, problemstillinger og avgrensning	5
1.3 Rapportens oppbygging	5
2 GJENNOMFØRING OG METODE	1
2.1 Dokumentanalyse	1
2.2 Intervju	1
2.3 Dataenes pålitelighet og gyldighet	1
3 REVISJONSKRITERIER	1
3.1 Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven)	1
3.2 Kompetanse og opplæring	2
3.3 Kravspesifikasjon	2
3.4 Kontraktsutforming og oppfølging	3
4 SALGS- OG SKJENKEKONTROLLER	5
4.1 Kontroll av hvert sted én gang årlig	5
4.2 Tre ganger så mange kontroller som det er skjenkesteder	6
4.3 Opplæring av kontrollører	6
4.4 Forklaringer på manglende kontroller	7
5 OPPFØLGING AV KONTRAKT	10
5.1 Kontrakten	10
5.1.1 Kravspesifikasjon	10
5.1.2 Nærmere om innholdet i kontrakten	11
5.2 Kommunens oppfølging	11
5.2.1 Ansvar for oppfølging	11
5.2.2 Rutiner for oppfølging	11
5.2.3 System for rapportering og tilbakemelding	12
6 VURDERINGER OG ANBEFALINGER	14

6.1	Anbefalinger	15
7	LITTERATUR- OG KILDELISTE	16
	Lov, forskrift og rundskriv	16
	Nasjonale veiledere og annen litteratur	16
	Kilder fra Aurskog-Høland kommune	16
8	VEDLEGG: HØRINGSSVAR KOMMUNEDIREKTØREN	17

SAMMENDRAG

Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge hvorfor kommunen over flere år ikke har overholdt alkoholovens minstekrav til salgs- og skjenkekontroller.

Undersøkelsen viser at hvert skjenkested i Aurskog-Høland i perioden 2016-2019 har blitt kontrollert minst én gang årlig i, slik loven krever, jf. Alkoholforskriften § 9-7. Kravet om at det skal utføres minst tre ganger så mange kontroller som det er salgs- og skjenkesteder, er imidlertid ikke fullt ut oppfylt for alle årene. Kommunen og kontrollør peker på flere mulige årsaker til dette, blant annet utfordringer knyttet til faste steder som er avhengig av arrangementer, eller bare har åpent av og til. Kommunen viser til at den er noe usikker på lovforståelsen og kravene til kontroller for steder som har åpent bare deler av året.

Undersøkelsen viser videre at kommunen opplever å ha god oversikt over kontrollene som gjøres, og hvilke behov som foreligger for ytterligere kontroller blant kommunens salgs- og skjenkesteder. Det oppgis at kontrollbehovet er styrt av risiko for avvik, i tillegg til de lovkrav som foreligger. Revisjonen ser positivt på at det gjøres risikobaserte vurderinger av hvor behovet for kontroller er størst, da dette er noe loven også krever, jf. Alkoholforskriften §§ 9-4, 9-7.

I likhet med et flertall av norske kommuner har Aurskog-Høland valgt å benytte et privat selskap til å gjennomføre salgs- og skjenkekontroller. Kommunens oppfølging av kontrakten med ekstern aktør blir da viktig. Undersøkelsen viser at det er utarbeidet en kravspesifikasjon som utdyper innholdet i kontrakten, slik Helsedirektoratet anbefaler. Undersøkelsen viser også at kommunen i stor grad har sørget for at kontrollørene har tilstrekkelig kompetanse for å utføre jobben.

Kommunen opplever at kontrollør følges opp tett og at kommunikasjonen er god. Kontrollør responderer raskt når kommunen etterspør kontroller eller bestiller kontroller av enkeltarrangementer. Også kontrollselskapet gir uttrykk for at oppfølgingen fra kommunens side er god. Etter revisjonens vurdering bør kommunen likevel vurdere tiltak for å styrke internkontrollen på området. Dette vil kunne gi kommunen bedre sikkerhet for at alkoholovens krav til antall salgs- og skjenkekontroller overholdes. En god internkontroll på området bør også omfatte tiltak for å sikre en god regelverksforståelse, slik at kommunen har sikker kunnskap om hva som kreves av kontroller.

Kommunen peker selv på at det er et behov for å utarbeide systematiske og mer oppdaterte oversikter over salgs- og skjenkesteder, herunder stedenes åpningstider. Revisjonen mener dette også bør være en viktig del av informasjonsutvekslingen mellom kommune og kontrollør. Etter revisjonens vurdering bør kommunen også vurdere om det er behov for å etablere flere faste møtepunkter med kontrollør. Dette kunne etter revisjonens vurdering f.eks. bidra til at kontrollene ble bedre planlagt og evaluert i etterkant.

Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen blir revisjonens anbefalinger:

- Kommunen bør følge opp at kontrollselskapet skaffer seg oversikt over salgs- og skjenkestedenes åpningstider
- Kommunen bør vurdere flere faste møtepunkter med kontrollselskapet
- Kommunen bør vurdere tiltak for å styrke internkontrollen på området, herunder utarbeide rutiner for planlegging, gjennomføring og oppfølging av kontrollene

Kommunedirektørens høringsuttalelse

Et utkast til rapport er forelagt kommunedirektøren til uttalelse. Høringssvaret er mottatt 12.03.21 og er i sin helhet vedlagt rapporten.

I utkast til rapport anbefalte revisjonen at kommunen til enhver tid bør ha oppdaterte oversikter over salgs- og skjenkestedenes åpningstider. Kommunedirektøren viser i sitt svar til at anbefalingen vil være altfor arbeidskrevende og føre til et ressurskrevende merarbeid. Det opplyses om at kommunen i stedet vil be kontrollselskapet fremover selv undersøke åpningstidene før de drar på kontroll.

Undersøkelsen viser at en av årsakene til at kravet til antall kontroller ikke oppfylles, er steder som bare har åpent av og til. Revisjonen mener det viktigste er at oversikten over åpningstidene blir bedre, noe også kommunen selv har pekt på som et behov. Revisjonen har justert sin anbefaling i samsvar med kommunedirektørens innspill.

Jessheim, 18.03.2021

Øyvind Nordbrønd Grøndahl
Avdelingsleder forvaltningsrevisjon

Isha Sharma
forvaltningsrevisor

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Kommunestyret i Aurskog-Høland ba i møte 17. juni 2020 (sak nr.65/20) kontrollutvalget om å undersøke hvorfor kommunen over flere år ikke har overholdt alkoholovens minstekrav til salgs- og skjenkekontroller, tross gjentatte vedtak fra kommunestyret. Det vises i vedtaket til at kommunen verken i 2016, 2017, 2018 eller 2019 har overholdt alkoholovens krav til salgs- og skjenkekontroller.

Revisjonens forslag til prosjektplan for undersøkelsen ble behandlet i kontrollutvalgets møte 8. september 2020 (sak 37/20). En justert plan ble behandlet på utvalgets møte 2.11.2020 (sak 45/20).

1.2 Formål, problemstillinger og avgrensning

Kommunene er tillagt et betydelig ansvar for oppfølging av alkoholoven. Som bevillingsmyndighet på lokalt nivå tar kommunene avgjørelser i søknader om salgs- og skjenkebevilling. Kommunene skal dessuten se til at bestemmelsene blir overholdt og har ansvaret for at salgs- og skjenkestedene blir kontrollert. Aurskog-Høland kommune har inngått kontrakt med Nordfjeldske kontroll AS om gjennomføring av kontroller av salgs- og skjenkesteder. Selskapet har oppdrag med kontroll av salgs- og skjenkebestemmelser i 84 norske kommuner.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge hvorfor kommunen over flere år ikke har overholdt alkoholovens minstekrav til salgs- og skjenkekontroller.

Følgende hovedproblemstillinger vil bli besvart:

1. I hvilken grad har kommunen ivaretatt sitt lovpålagte ansvar for salgs- og skjenkekontroller?
2. I hvilken grad er kontrakten med ekstern aktør fulgt opp i samsvar med god internkontroll?

I denne rapporten ser revisjonen kun på kontroll av salgs- og skjenkesteder. Behandling av søknader om salgs- eller skjenkebevilling behandles ikke. Hovedtemaet i undersøkelsen er lovkravene knyttet til antall kontroller. Undersøkelsen omfatter ikke kvaliteten på kontrollene, eller hvordan kommunen følger opp resultatene fra kontrollene.

1.3 Rapportens oppbygging

Kapittel 2 beskriver gjennomføring og metode i undersøkelsen. Kapittel 3 gir en samlet fremstilling av revisjonskriteriene som ligger til grunn for undersøkelsen. De to problemstillingene besvares i faktakapitlene 4 og 5. Til slutt i rapporten følger revisjonens vurderinger.

2 GJENNOMFØRING OG METODE

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til *RSK 001 - Standard for forvaltningsrevisjon*, som er fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon.

Undersøkelsen bygger på dokumentanalyse og intervju.

2.1 Dokumentanalyse

Revisjonen har på forespørsel mottatt en stor mengde dokumentasjon fra kommunen knyttet til gjennomføringen av salgs- og skjenkekontroller i perioden 2016-2019. Disse omfatter bla.

- Rus- og alkoholmeldinger for årene 2016-2019
- Oversikter over gjennomførte kontroller
- Kontrollrapporter og tilbakemeldinger
- Dokumentasjon knyttet til kontrakt med ekstern aktør.
- Dokumentasjon knyttet til løpende dialog med ekstern aktør
- Kompetansebevis for kontrollører

En fullstendig oversikt over dokumentasjonen, finner man i rapportens litteratur- og kildeliste.

2.2 Intervju

Det er gjennomført intervju med seniorrådgiver og kommunalsjef fra området kultur og medvirkning. Intervjuet ble gjennomført som et delvis strukturert intervju. I forkant av intervjuet ble det utarbeidet en intervjuguide med forhåndsdefinerte spørsmål. Under intervjuene ble det skrevet referat som i etterkant ble tilsendt informantene for verifisering. Det er også gjennomført et intervju med daglig leder i Nordfjeldske Kontroll AS.

2.3 Dataenes pålitelighet og gyldighet

Pålitelige data sikres ved å være nøyaktig under innsamling og analyse av data. Kravet til gyldighet innebærer at dataene skal være relevante for å besvare problemstillingene i undersøkelsen. Revisjonen mener dataene denne rapporten bygger på samlet sett er pålitelige og gyldige og derfor gir et forsvarlig grunnlag for revisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger

3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er de normer og krav som kan stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon. Revisjonskriteriene er dermed den målestokken som kommunens praksis holdes opp mot, og utgjør grunnlaget for revisjonens vurderinger.

Revisjonskriteriene utledes bl.a. fra lover og forskrifter, rundskriv fra departementer og andre nasjonale myndigheter, kommunens egne rutiner og hva som ansees som god forvaltningsskikk på området. I denne undersøkelsen er revisjonskriteriene utledet fra følgende kilder:

- Alkoholoven om omsetning av alkoholholdig drikk
- Alkoholforskriften om omsetning av alkoholholdig drikk
- Veileder for salgs- og skjenkekontroll, Helsedirektoratet 2012
- Rundskriv fra Helsedirektoratet, merknader til alkoholoven (IS-2015-9002)
- Veileder for kontraktsoppfølgning av offentlige anskaffelser (Difi 2017)

3.1 Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholoven)

Alkoholovens formål er å regulere innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk (§ 1-1). I henhold til § 1-9 er det kommunens ansvar å føre kontroll med virksomheter som har bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk. Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholforskriften § 9-4. Kommunene kan i betydelig grad selv bestemme egen alkoholpolitikk, men innenfor rammene av det nasjonale regelverket nedfelt i alkoholoven.

Videre er det kommunen som er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene får nødvendig opplæring i lovverket og metoder for å kunne ivareta sine oppgaver. Dette kommer frem av alkoholforskriftens kapittel 9 som tar for seg kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, jf. alkoholforskriften § 9-3. Kontrollørene skal ha bestått en kunnskapsprøve for å kunne kontrollere skjenkesteder, jf. alkoholforskriften § 5-1 og 9-3.

Alkoholforskriften § 9-7 krever at salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst én gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder. Kommunen skal ellers sikre at kontrollene til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av lokale forhold, se alkoholforskriftens kapittel 9. Dette betyr blant annet at kontrollene skal fordeles ut fra risikoforhold ved det enkelte salgs- og skjenkestedet. Dette betyr at enkelte salgs- og skjenkesteder der det er fare for avvik, skal ha flere kontroller enn steder der risikoen for brudd er liten. (Veileder for salgs- og skjenkekontroll, Helsedirektoratet).

Ambulerende bevillinger og bevillinger for en enkelt anledning, for eksempel festivaler og lignende skal også kontrolleres. Disse kontrollene kommer i tillegg til de ordinære skjenkekontrollene. (Rundskriv 2015, Helsedirektoratet)

3.2 Kompetanse og opplæring

Det er kommunen som er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene får nødvendig opplæring i lovverket og metoder for å kunne ivareta sine oppgaver, jf. alkoholforskriften § 9-3. Det kommer frem av alkoholforskriften § 5-2 at kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for sine kontrollører. Gjennomføring av prøven kommer frem av § 5-3.

En bestått prøve for kontrollører skal dokumentere at kandidaten har tilstrekkelige kunnskaper om de aktuelle bestemmelsene i alkoholoven til å kunne utføre forsvarlig salgs- og skjenkekontroll. (Rundskriv fra Helsedirektoratet, IS-2015-9002).

For å tilfredsstille kravet til nødvendig kompetanse anbefaler Helsedirektoratet at kontrollørene blant annet bør:

- ha dokumentert kunnskap om de sentrale delene av alkoholoven ved eksempelvis bestått kunnskapsprøve
- ha fått praktisk opplæring i kontroller, bl.a. ved å delta som observatør ved målrettede kontroller
- ha fått opplæring i rapportskrivning
- kunne klassifisere de ulike gradene av påvirkning
- ha kjennskap til de forskjellige kontrollmetodene
- ha fått opplæring i etikk, opptreden og konflikthåndtering.

Revisjonen har på bakgrunn av dette utledet følgende revisjonskriterier til problemstilling 1 i undersøkelsen:

Problemstilling 1	Revisjonskriterier
I hvilken grad har kommunen ivaretatt sitt lovpålagte ansvar for salgs- og skjenkekontroller?	➔ Hvert skjenkested i kommunen skal kontrolleres minst en gang årlig ➔ Det skal årlig utføres minst tre ganger så mange kontroller som kommunen har salgs- og skjenkesteder ➔ Kommunen skal sikre at kontrollørene har fått tilstrekkelig opplæring og har bestått kunnskapsprøve

3.3 Kravspesifikasjon

Det kommer frem av Helsedirektoratets veileder for salgs- og skjenkekontroll, at dersom kommunen velger å leie inn et kontrollselskap, må kommunen i tillegg til en standardavtale utarbeide en kravspesifikasjon. Denne bør være detaljert og bør beskrive hva kommunen krever av selskapet som skal utføre kontrollene. Formålet med en slik kravspesifikasjon er å sikre god kvalitet på kontrollene og at kommunen kjøper en tjeneste som er tilpasset kommunens behov.

Helsedirektoratet anbefaler at kravspesifikasjonen bl.a. inneholder følgende punkter:

- Krav til tilgjengelighet og fleksibilitet
- Antall kontroller som skal utføres per år/måned og/eller helg/uke
- Rutiner ved bestilling av og priser på ekstrakontroller
- At det utføres målrettede kontroller i henhold til kommunens plan og oversikt.
- Rapporteringsrutiner
- Kontrollrutiner- og metoder

Helsedirektoratets veileder utdyper videre at selv om kommunen engasjerer andre til å utføre kontrollene, har de fortsatt ansvar for kvaliteten på kontrollene. Kommunen skal sikre at kontrollene rettes mot de forholdene som er gjengitt i alkoholoven og kommunens alkoholpolitiske handlingsplan.

3.4 Kontraktsutforming og oppfølging

I likhet med Aurskog-Høland benytter et flertall av norske kommuner et privat vaktelskap til å gjennomføre salgs- og skjenkekontroller (Buvik og Baklien 2018). I 2019 hadde mer enn tre av fire kommuner engasjert et privat vaktelskap til å utføre salgs- og skjenkekontroll (FHI 2019). Oppfølging av kontrakten og den eksterne aktøren blir da viktig.

God kontraktsoppfølging forebygger tvister og bidrar til effektiv ressursbruk for både oppdragsgiveren, leverandøren og samfunnet. Kontraktsoppfølging er alle forhold og situasjoner som oppstår fra avtaleinngåelse (signering) til dens opphør. Det innebærer kontroll av at tjenesteleverandøren leverer det han skal, når han skal og ellers oppfylder sine avtalefestede plikter. Videre skal man implementere kontrakten i egen virksomhet og håndtere endrede situasjoner som ikke var avdekket på tidspunktet for avtaleinngåelse (Difi, 2017, 3).

Det er viktig å utarbeide en gjennomtenkt kontrakt før avtaleinngåelse for å unngå problemer og uenigheter. Kontrakten bør beskrive hvilke tjenester som skal leveres, krav og spesifikasjoner samt hva som inngår i hovedleveransen. Følgende bør som et minimum være regulert i kontrakten; beskrivelse av ytelsen, pris, betaling, varighet, levering, klausul om lønns- og arbeidsvilkår (Difi, 2017, 5). Det kan ofte være behov for å ta inn flere reguleringer. Kontrakten bør oppdateres ved endringer og behov. Videre må det som leveres kontrolleres opp mot det som *faktisk* beskrives i kontrakten slik at man betaler for det man får.

Med kontraktsoppfølging menes å «overvåke» alle forhold og situasjoner som oppstår i det en kontrakt signeres til den avsluttes. Kjernen i kontraktsoppfølging er, foruten å sørge for at den andre parten oppfylder sin del av kontrakten, å håndtere de problemer og uregelmessigheter som måtte oppstå (Difi 2017, 11). For oppdragsgivere innebærer dette for eksempel å kontrollere følgende:

- At det leveres varer/tjenester som avtalt i kontrakt
- At varer/tjenester leveres til de som skal ha det (særlig når leveransen mottas av andre enn oppdragsgiver selv) og til avtalt tid
- At leverandøren fakturerer i samsvar med kontrakt

- At verdien på kjøpene ikke vesentlig overstiger verdien som kontrakten ble kunngjort for.

Kontraktsoppfølging handler også om å håndtere uventede og endrede situasjoner som man ikke forventet når kontrakten ble inngått (Difi 2017, 3). Dette kan dreie seg om alle sider av kontrakten, som for eksempel å endre på innholdet i leveransen, utvide kontraktens virkeområde eller kontraktens varighet (Difi 2017, 15).

Revisjonen har på bakgrunn av dette utledet følgende revisjonskriterier for problemstilling 2 i undersøkelsen:

Problemstilling 2	Revisjonskriterier
I hvilken grad er kontrakten med ekstern aktør fulgt opp i samsvar med god internkontroll?	➔ Det bør foreligge en kravspesifikasjon som utdyper innholdet i kontrakten ➔ Kommunen bør ha definert et klart ansvar for oppfølgingen av ekstern aktør ➔ Kommunen bør ha rutiner for oppfølging og et godt system for rapportering og tilbakemeldinger

4 SALGS- OG SKJENKEKONTROLLER

Kommunene er tillagt et betydelig ansvar for oppfølging av alkoholloven på lokalt nivå. Kommunen tar, som lokal bevillingsmyndighet, avgjørelser i søknader om salgs- og skjenkebevilling for alkohol. Kommunen skal dessuten se til at bestemmelsene blir overholdt.

I dette kapittelet vil det gis en oversikt over omfanget av salgs- og skjenkekontroller. Det vil også undersøkes hvorvidt kommunen har utført skjenkekontroller i det omfang som kreves av loven.

Følgende revisjonskriterier er lagt til grunn for problemstilling 1 i undersøkelsen:

Problemstilling 1	Revisjonskriterier
I hvilken grad har kommunen ivaretatt sitt lovpålagte ansvar for salgs- og skjenkekontroller?	➔ Hvert skjenkested skal kontrolleres minst en gang årlig ➔ Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder ➔ Kommunen skal sikre at kontrollørene har fått tilstrekkelig opplæring og har bestått kunnskapsprøve

4.1 Kontroll av hvert sted én gang årlig

Revisjonen har fått oversendt en rekke kontrollrapporter som benyttes av kontrollører ved en gjennomført kontroll. Rapportene inneholder et skjema hvor det krysses av for hva som ble observert/registrert i løpet av tilsynet. I tillegg gir rapporten opplysninger om hvor mange og hvilke kontrollører som var tilstede, på hvilket klokkeslett kontrollen fant sted og kontrollens varighet.

Rapportene blir sendt til kommunen sammen med et tilleggsbrev fra kontrollselskapet. Brevet oppsummerer kontrollene og sier noe om hvilke avvik som er avdekket/ikke avdekket. I tillegg foreligger det bestillingsbrev av kontroll av enkeltarrangementer og rapporter fra kontrollører på disse. Slike bestillinger er også gjort per epost.

Revisjonen har gjennomgått alle rapportene systematisk sammen med oppsummeringene oppført i rus- og alkoholmeldingene til kommunen. Sammenstillingen viser at selv om enkelte steder kommer til sent på året, har salgs- og skjenkestedene blitt kontrollert minst en gang årlig. I flere tilfeller er også ambulerende bevillinger kontrollert, selv om det ikke er et lovkrav til antall kontroller av ambulerende bevillinger.

4.2 Tre ganger så mange kontroller som det er skjenkesteder

Alkoholforordningen § 9-7 krever at salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

Kommunens rus- og alkoholfmelding gir en oversikt over hvor mange salgs- og skjenkesteder kommunen har, og hvor mange kontroller som er gjennomført hvert år.

År	Salgssteder	Skjenkesteder	Antall kontroller gjennomført	Lovpålagte kontroller
2016	12	7	52	57
2017	11	8	57	57
2018	13	8	53	63
2019	13	8	59	63

Tabell 1: Oversikt antall salgs- og skjenkesteder og kontroller 2016-2019

Tabellen over viser hvor mange salgs- og skjenkesteder Aurskog-Høland kommune har hatt i årene 2016-2019. I tillegg gir tabellen en oversikt over hvor mange kontroller som har blitt gjennomført i denne perioden, sammenlignet med hvor mange kontroller som kreves gjennomført i henhold til alkoholovens bestemmelser. Dette betyr at det skulle blitt utført minst 57 kontroller i 2016 og 2017, og 63 kontroller i 2018 og 2019.

Sammenstillingen viser at det kun i 2017 er gjennomført et tilfredsstillende antall salgs- og skjenkekontroller i forhold til antall salgs- og skjenkesteder.

I 2016 ble det gjennomført 52 kontroller, i 2018 ble det gjennomført 53 kontroller og i 2019 ble det gjennomført 59 kontroller.

4.3 Opplæring av kontrollører

Det er kommunen som har ansvar for at kontrollørene har den nødvendige kompetansen. For å tilfredsstille kravet til nødvendig kompetanse har Helsedirektoratet anbefalt at kontrollørene bør ha gjennomgått en opplæring som nevnt i veilederens s.26. Veileder i salgs- og skjenkekontroller anbefaler også at kommunen skal sørge for at kontrollørene får opplæring blant annet konflikthåndtering og rapportskriving. Det anbefales videre at kontrollene bør gjennomføres med minst to kontrollører.

I 2016 kom det en ny bestemmelse som krever at kontrollørene må bestå en kunnskapsprøve for å kunne kontrollere salgs- og skjenkesteder. Når bestemmelsen kom inn, forteller seniorrådgiver i intervju at det var en kommunikasjon mellom kontrollør og kommunen for å sikre at kontrollørene hadde tilstrekkelig kompetanse. Kommunen mottok i den forbindelse diplomer/kunnskapsbevis som bekreftet at kontrollørene hadde bestått kunnskapsprøven i alkoholoven. Disse kunnskapsbevisene er også oversendt til revisjonen.

Daglig leder i Nordfjeldske kontroll AS beskriver i intervju opplæringen av kontrollører. Alle nye kontrollører blir sjekket mht. vandel. Det er et krav at kontrollører består kunnskapsprøve i alkoholloven. Diplom med bekreftelse på bestått prøve sendes saksbehandler i kommunen. Selskapet har i tillegg rutiner for intern opplæring. Opplæringen er både teoretisk og praktisk, og omfatter blant annet besøk i butikker og skjenkesteder, samt opplæring i observasjon og oppførsel. Nye kontrollører blir veiledet av erfarne. Opplæringstiltakene skal sikre at rapporteringen til kommunene etter kontroll er saklig og objektiv. Dokumentasjon på den interne opplæringen blir oversendt kommunene i forbindelse med anbudsrunder. Daglig leder peker på at Aurskog-Høland kommunene har vært tydelig i krav til opplæring.

I en undersøkelse av salgs- og skjenkekontroller i flere norske kommuner vises det til at både de private kontrollselskapene og kommuner med egne kontrollører la vekt på at opplæringen både var teoretisk og praktisk rettet (Buvik og Baklien 2018). Opplæringskursene fokuserte blant annet på beruselsestegn og rapportskriving. Flere kommuner holdt også jevnlig møter hvor kontrollørene fikk oppdatert informasjon utover prøven. Flere kommuner som hadde avtale med et privat kontrollselskap hadde kontraktsfestet at kontrollen måtte foretas av kvalifiserte kontrollører.

Av kravspesifikasjon og kontrakt mellom Aurskog-Høland kommune og Nordfjeldske kontroll AS, kommer det frem at salgs- og skjenkekontroller skal gjennomføres med minst to godkjente kontrollører. Dette er i samsvar med anbefalingene i veileder for salgs- og skjenkekontroller. Det er ikke spesifisert i kontrakt eller kravspesifikasjon ytterligere krav til opplæringen.

4.4 Forklaringer på manglende kontroller

Seniorrådgiver har i sin korrespondanse med revisjonen (epost, 12.01.21) opplyst at enkelte virksomheter, spesielt skjenkestedene, har opphørt i løpet av året. På samme måte har andre skjenkesteder kommet til i løpet av året og har derfor ikke hatt full drift i løpet av et helt år. Det fører til at stedene ikke blir kontrollert med samme hyppighet som faste skjenkesteder.

Dette kommer også frem av rus- og alkoholmeldingene. Meldingen av 2016 påpeker at det er vanskelig å gjennomføre tre skjenkekontroller ved hvert bevillingssted fordi flere av skjenkestedene ikke har regelmessig åpningstid og begrenset drift. Om salgskontroller står det i rus- og alkoholmelding for 2017 at det må tas hensyn til at ett av utsalgsstedene først kom i drift i august 2017. Det er derfor bare utført én kontroll dette året ved dette stedet.

Ifølge kommunens rus- og alkoholmelding for 2018 kommer det frem at manglende kontroller er noe bevillingsmyndigheten hadde påpekt flere ganger. Kontrollselskapet har i meldingen avgitt uttalelse til kommunen angående manglende utførte kontroller:

Det er forsøkt gjort kontroll ved flere anledninger. Imidlertid har disse skjenkesteder sporadisk åpent. Nevnte steder har gjerne åpent bare ved bestilling. Nevnte skjenkesteder har innskrenket åpningstider og ikke noe fast mønster for åpning. Det er vanskelig "å treffe" på nevnte skjenkesteder sine åpningstider fordi de har arrangement noen ganger i året samt uten faste åpningstider. For eksempel

hadde ansvarlig kontrollør kontakt med ett av skjenkestedene i nov/des 2018 og fikk til svar at de ikke kom til å åpne før april/mai 2019.

I tillegg kommer det frem at HangOver Bar startet opp sent på året i november 2018, hvor det likevel ble gjennomført en kontroll.

Det opplyses videre i intervju med seniorrådgiver at salgs- og skjenkekontroller anses som viktig, men samtidig innebærer noen utfordringer. Et skjenkested kan være stengt deler av året på grunn av skifte av bevillingsinnehaver, ny driver eller eier. Andre faste bevillingssteder har begrenset åpningstid, og har skjenkebevillingen bare ved arrangementer, brylluper og selskaper. Det har hendt mange ganger at kontrollskapet har kommet til et skjenkested, men oppdaget at stedet var stengt. Dette kommer også frem av revisjonens gjennomgang av kontrollrapporter. Det fortelles videre at det har blitt forsøkt flere ganger å ringe opp skjenkesteder med begrenset virksomhet for å avtale tid for kontroll, men selv dette har ikke latt seg gjennomføre av ulike grunner.

Disse tilfellene pekes på som mulige årsaker til at antall kontroller ikke tilfredsstiller lovkravet. Det vises til at det er usikkert rundt hvor mange kontroller som faktisk må gjøres i tilfeller der stedene har opphold mellom arrangementene. Dette kan også være en utfordring for steder som ikke er åpent hele året. Kommunen er noe usikker på hvordan regelverket da er å forstå.

Det opplyses videre om at det ikke er en oppfatning om at det er store utfordringer knyttet til gjennomføringen av salgs- og skjenkekontroller. Om det skal pekes på noe, er det tilfellene hvor det gjøres kontroller, men stedene har stengt. I slike tilfeller mener kontrollørene at de har vært på kontroll. Kommune teller likevel bare opp de reelle kontrollene, og disse telles opp i årsmeldingene som går til kommunestyret. Antallet kontroller baseres på en sammenstilling av innleverte rapporter fra kontrollør. Seniorrådgiver viser til at det kan være noe avvik i antall kontroller som endelig registreres og rapporteres, men tror ikke avvikene er store.

Også kommunalsjefen peker på at det er noe usikkerhet rundt lovforståelsen i tilfellene hvor skjenkestedene er avhengig av arrangementer, eller har åpent bare deler av året. En problemstilling er de skjenkesteder som starter opp midt i et år eller stenger midt i et år, og hvordan man da skal få avholdt tre kontroller per år. Å sikre bedre lovforståelse når det gjelder slike tilfeller kan være et aktuelt tiltak. Det nevnes av daglig leder i Nordfjeldske kontroll AS at Aurskog-Høland kommune var tilstede da selskapet deltok på en regelverkskonferanse i regi av Helsedirektoratet.

Daglig leder i Nordfjeldske kontroll AS viser i intervju til at han er kjent med at antallet salgs- og skjenkekontroller i Aurskog-Høland ikke har vært tilstrekkelig. Han peker samtidig på at avviket ikke har vært stort og at det har vært få kontroller som har manglet. En hovedårsak til dette er ifølge daglig leder utfordringer knyttet til steder som har åpent bare av og til, f.eks. på grunn av arrangementer. Det må da gjøres avtaler med stedene. Selskapet har opplevd å ha vært på steder som er stengt. Daglig leder opplever at Aurskog-Høland kommune nå har tatt tak i dette og ønsker å intensivere kontrollene. Kommunen har signalisert at den gjerne ser at det blir gjennomført flere kontroller enn det som kreves.

Kommunen opplever alt i alt å ha god kontroll over at salgs- og skjenkestedene operer innenfor lovens krav, og det bestilles kontroller dersom man er usikker på om virksomheten driver uforsvarlig. Kommunen har opparbeidet seg god lokalkunnskap om salgs- og skjenkestedene gjennom mange år. Det pekes i intervju på at kommunen har god kommunikasjon med bevillingshaverne, det gjennomføres besøk, samtaler og tilbys kurs om regelverket. Tips fra publikum om mulige avvik tas opp umiddelbart. Alt i alt mener kommunen derfor å ha god kontroll på situasjonen og god kjennskap til hvordan virksomhetene utøves. Seniorrådgiver er av den oppfatning at dette er mye viktigere enn at regnestykket om at det skal være tre ganger så mange kontroller som det er salgs- og skjenkesteder stemmer.

5 OPPFØLGING AV KONTRAKT

Aurskog-Høland kommune har inngått en kontrakt med Nordfjeldske kontroll AS om kontroll av salgs- og skjenkesteder. I dette kapitlet undersøkes den andre problemstillingen knyttet til kontrakt:

Følgende revisjonskriterier er lagt til grunn for problemstilling 2 i undersøkelsen:

Problemstilling 2	
I hvilken grad er kontrakten med ekstern aktør fulgt opp i samsvar med god internkontroll?	➔ Det bør foreligge en kravspesifikasjon som utdyper innholdet i kontrakten ➔ Kommunen bør ha definert et klart ansvar for oppfølging ➔ Kommunen bør ha rutiner for oppfølging og et system for rapportering og tilbakemelding

5.1 Kontrakten

5.1.1 Kravspesifikasjon

I forbindelse med anskaffelsesprosessen ble det utarbeidet en kravspesifikasjon som ble sendt ut til aktuelle leverandører.

Aurskog-Høland kommunes kravspesifikasjon inneholder følgende beskrivelser av krav:

- Garanti om at produktene er produsert i overensstemmelse med FNs barnekonvensjon
- Krav om lønns- og arbeidsvilkår (sosial dumping)
- Fakturering
- eHandel
- Pris per kontroll
- Kontroll av salgsbevilling
- Kontroll av skjenkebevilling
- Kontroll ved ambulerende bevillinger
- Rapportskriving
- Godkjente kontrollører
- Intervall – faste kontroller hvert år
- Oppdragsgiver gir beskjed ved behov for kontroll ved ambulerende bevillinger

Kravspesifikasjonen inneholder store deler av Helsedirektoratets anbefalinger til innhold, se pkt. 3.3.

Anbudskonkurransen ble avsluttet april 2015 hvor Nordfjeldske kontroll AS ble innstilt til leverandør av kontrakt da deres tilbud ble vurdert som det mest økonomisk fordelaktige. (Tildelingsbrev, Aurskog Høland, 2015).

5.1.2 Nærmere om innholdet i kontrakten

Kontrakten «Rammeavtale – røyk-, skjenke- og salgskontroll» ble signert 08. mai 2015. Kontrakten beskriver at leveransen omfatter levering av røyk-, skjenke- og salgskontroll. Kommunen har spesifisert gjennomføringen av oppdraget i eget tilbudsbrief. Omfanget og gjennomføringen av oppdraget er nærmere beskrevet i vedlegg som er inkludert i avtalen. Avtalen er vedlagt i rapporten. Varigheten er fra 20.april 2015 til 19.april 2017 med opsjon på ytterligere 1+1 års forlengelse. Avtalen blir fornyet automatisk for ett år om gangen etter endt hovedperiode på to år, men med gjensidig rett for partene til å si opp avtalen med seks måneders skriftlig varsel ved utløpet av hver periode.

Punkt 3 i avtalen tar for seg 28 generelle avtalevilkår, herunder prøvetid, priser, betalingsbetingelser, krav til lønns- og arbeidsvilkår, heving, erstatning med mer. Revisjonen har også fått oversendt en tilleggskontrakt som er en utvidelse av gjeldende avtale om kjøp av salgs- og skjenkekontrolltjenester til kommunen. Tilleggsavtalen omfatter kjøp av tilsyn iht. forskrift om registrering av og tilsyn med salg av tobakksvarer mv. for Aurskog-Høland kommune.

Det kom frem i intervju at ny anbudsrunde for kontroll av salgs- og skjenkesteder har vært utsatt bl.a. på grunn av kommunesammenslåingen. Salgs- skjenke- og tobakkskontroller har derimot nylig vært på anbud hvor Nordfjeldske kontroll AS har vunnet runden som nytt kontrollselskap for 2 år. Utslagsgivende faktor i denne runden var pris, da tilbyderne leverte likt på kvalitet og teknisk løsning (e-post fra kommunen, 11.2.2021).

5.2 Kommunens oppfølging

5.2.1 Ansvar for oppfølging

I kommunens arbeid med salgs- og skjenkekontroller er hovedansvaret lagt til en seniorrådgiver i kommunens tjenesteområde for kultur og medvirkning. Han bekrefter i intervju at det er han som har ansvaret for bevilgningssakene, herunder salgs- og skjenkekontroller. Han har hatt dette ansvaret for samtlige år som er omfattet av undersøkelsen, bortsett fra deler av 2019. I 2019 var det kommunesammenslåing og kommunen brukte mye ressurser som gjorde at arbeidet med salgs- og skjenkekontroller måtte nedprioriteres noe. I denne perioden var det en annen saksbehandler som hadde ansvaret for bevilgningssakene herunder salgs- og skjenkekontroller.

Dokumentasjonen revisjonen har gjennomgått viser at det i hovedsak er seniorrådgiver som står for den løpende kommunikasjonen med kontrollselskapet.

5.2.2 Rutiner for oppfølging

Revisjonen har fått oversendt en omfattende dokumentasjon som gir innblikk i kommunikasjonen mellom kommunen og kontrollselskapet. Noe av dokumentasjonen beskriver oppfølging fra kommunens side om manglende kontroller, og noe omfatter informasjon og tilbakemeldinger om hvilke kontroller som er gjennomført. Revisjonen har også mottatt en rekke e-poster, der kommunen i mange tilfeller kan purre på selskapet for å få gjennomført tilstrekkelig med kontroller.

Revisjonen har etterspurt, men ikke mottatt noen særskilte rutiner for oppfølging på området. Dokumentasjonen gir inntrykk av at oppfølgingen gjøre mer løpende og etter behov. Seniorrådgiver

forteller i intervju at han har tett dialog med kontrollskapet. Det kan i perioder være behov for tettere oppfølging og det er i flere tilfeller etterlyst kontroller, eller pekt på manglende kontroller. Det fortelles at kontrollskapet svarer kjapt på slike henvendelser og stiller opp ved behov, f.eks. om det er meldt inn arrangementer. Det er likevel mulig at man ikke kommer i mål med antall kontroller, fordi det er steder som ikke har like mange arrangementer. Kommunen sørger likevel bevisst for at det gjøres kontroller på steder hvor det er risiko for avvik på alkohollovens bestemmelser. Kommunalsjef opplyser at på grunn av forholdsvis få salgs- og skjenkesteder har kommunen god lokalkunnskap og det kan derfor gjøres systematiske kontroller hvor man mener risikoen for avvik er stor.

Daglig leder i Nordfjeldske kontroll AS opplyser i intervju at han opplever oppfølgingen fra kommunen som god. Selskapet forholder seg først og fremst til saksbehandler i kommunen. Det er god dialog, og saksbehandler gir tydelig beskjed. Det er heller ikke noe daglig leder savner i kommunikasjonen med kommunen, da den oppleves som rask og effektiv.

Det er ifølge kommunen ikke helt lett å si hvilke tiltak som kan iverksettes for å sikre at antallet kontroller som rapporteres til kommunestyret er innenfor lovens krav. Det skal ifølge seniorrådgiver godt gjøres å ha noe tettere og bedre dialog med kontrollør. Han forteller at informasjon til kontrollør som antallet salgs- og skjenkesteder er viktig. Det planlegges derfor å lage mer systematiske oversikter, som bl.a. også viser skjenkestedenes åpningstider.

I en undersøkelse av skjenkekontroller i flere norske kommuner vises det til at enkelte kontrollskap opplevde at kommunen detaljstyrte kontrollvirksomheten, men andre selskap opplevde å ha stor frihet (Buvik og Baklien 2018). De fleste kontrollørene anså kommunenes styring og oppfølging som god, selv om handlingsrommet når det gjaldt hvor og når kontrollørene skulle gjennomføres varierte. Kontrollører i enkelte kommuner fortalte at de hadde et personlig ansvar for å holde seg oppdatert om utviklingen på skjenkesteder og andre relevante forhold, og at de også deltok aktivt i risikovurderinger og valg av steder som skulle kontrolleres.

5.2.3 System for rapportering og tilbakemelding

Når det gjelder praksis eller rutiner som kommunen har for å sikre at kontrollskapet har oppdaterte opplysninger om antall kontrollobjekter, svares det i intervju at det går en melding til kontrollør hver gang det innvilges eller inndras en bevilling. Det kommer ikke frem av dokumentasjonen at det foreligger andre systemer for rapportering og tilbakemeldinger utenom kommunikasjonen (hovedsakelig via e-post) som foreligger mellom kommunen og kontrollskapet, og da hovedsakelig knyttet til de enkelte kontrollene.

Daglig leder i selskapet opplyser i intervju at de har god oversikt over salgs- og skjenkesteder i kommunen, og får tilstrekkelig med beskjeder fra kommunen om endringer. Beskjed om nye bevillinger mottas via Altinn. Selskapet har dessuten mulighet til å holde seg oppdatert i Helsedirektoratets register over salgs- og skjenkesteder i Norge. Daglig leder gir uttrykk for at det generelt ellers er tilstrekkelig med møtepunkter og kanaler for kommunikasjon med kommunen.

I undersøkelsen av skjenkekontroller i flere kommuner vises det til at dialogen mellom kommune og kontrollør tidligere kunne være mangelfull og at kontrollørene fikk lite tilbakemeldinger (Buvik og

Baklien 2018). Ifølge undersøkelsen var det i flere av kommunene nå bedre tilrettelagt for at informasjonsflyten mellom kontrollørene og saksbehandlere skulle være best mulig. Generelt opplevde kontrollørene god dialog med kommunen som viktig for å kunne gjennomføre god skjenkekontroll.

I Trondheim, som har egne kontrollører, fortalte kontrollørene om regelmessige møter med kommunen, omtrent tre ganger i året. På møtene ble perioden evaluert og kontrollørene fikk tilbakemelding på hva som hadde vært bra, og hva som burde endres. Det fremkommer også i undersøkelsen at møter flere ganger i året var nedfelt i kontrakten mellom kommunen og de fleste private kontrollselskapene. Flere av de private kontrollselskapene hadde i tillegg elektroniske systemer som gjorde det mulig å få rask informasjon om stedene de skulle kontrollere.

I en forvaltningsrevisjon av skjenkekontroller i Stavanger kommer det frem at det fire ganger i året gjennomføres møter mellom kommunen, politiet, bransjen og kontrollører. Skjenkekontrollørene fra Rogaland brann og redning planlegger sine kontroller i et tett samarbeid med kommunen og andre instanser (Rogaland revisjon IKS 2019).

6 VURDERINGER OG ANBEFALINGER

Formålet med reguleringen av alkoholomsetning etter alkoholloven, er å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære (Alkoholoven § 1-1).

Alkoholforskriften utgjør sammen med Helsedirektoratets veileder et klart regelsett for kommunenes saksbehandling etter alkoholloven. Kommunen står ut fra lovteksten fritt i organiseringen av kontrollene med salgs- og skjenkesteder. Et klart definert ansvarsområde og definerte kontrollkriterier med systematiske oversikter blir derfor viktig for å sikre at kommunen ivaretar sitt ansvar. Hvis kommunen velger å la en ekstern kontrollør gjennomføre kontrollene, blir god oppfølging fra kommunens side viktig.

Undersøkelsen viser at hvert skjenkested i Aurskog-Høland i perioden 2016-2019 har blitt kontrollert minst én gang årlig i, slik loven krever, jf. Alkoholforskriften § 9-7. Dette gjelder selv om skjenkestedet har kommet til sent på året. Kravet om at det skal utføres minst tre ganger så mange kontroller som det er salgs- og skjenkesteder, er imidlertid ikke fullt ut oppfylt for alle årene. Kommunen og kontrollør har i intervju påpekt flere mulige årsaker til dette, blant annet utfordringer knyttet til faste steder som er avhengig av arrangementer, eller bare har åpent av og til. Kommunen viser også til at den er noe usikker på lovforståelsen og kravene til kontroller for steder som har åpent bare deler av året.

Undersøkelsen viser videre at kommunen opplever å ha god oversikt over kontrollene som gjøres, og hvilke behov som foreligger for ytterligere kontroller blant kommunens salgs- og skjenkesteder. Det oppgis kontrollbehovet er styrt av risiko for avvik, i tillegg til de lovkrav som foreligger. Revisjonen ser positivt på at det gjøres risikobaserte vurderinger av hvor behovet for kontroller er størst, da dette er noe loven også krever, jf. Alkoholforskriften §§ 9-4, 9-7.

Aurskog-Høland kommune har siden 2015 hatt avtale med et privat vaktelskap om gjennomføring av salgs- og skjenkekontroller. Kommunen har i stor grad sørget for at kontrollørene har tilstrekkelig kompetanse for å utføre jobben. Revisjonen har mottatt bekreftelser på at kontrollørene har bestått kunnskapsprøve. I intervju med selskapet beskrives nærmere den praktiske opplæringen.

Undersøkelsen viser at det er utarbeidet en kravspesifikasjon som utdyper innholdet i kontrakten. Kravspesifikasjonen omfatter store deler av Helsedirektoratets anbefalinger til presiseringer av kravene til kontroller. Undersøkelsen viser også at det organisatoriske ansvaret for salgs- og skjenkekontrollene i kommunen er klart definert. Hovedansvaret når det gjelder kommunikasjon med kontrollselskap, kontraktsoppfølging og kontrolloppfølging, ligger til én saksbehandler i tjenesteområdet kultur og medvirkning.

Dokumentasjonen revisjonen har mottatt viser at kommunen enkelte ganger har etterlyst kontroller, eller pekt på manglende kontroller. Kommunen selv opplever at kontrollør følges opp tett og at kommunikasjonen er god. Kontrollør responderer raskt når kommunen etterspør kontroller eller bestiller kontroller av enkeltarrangementer. Også kontrollselskapet gir i intervju med revisjonen uttrykk for at oppfølgingen fra kommunens side er god.

Etter revisjonens vurdering bør kommunen likevel vurdere tiltak for å styrke internkontrollen på området. Dette vil kunne gi kommunen bedre sikkerhet for at alkoholovens krav til antall salgs- og skjenkekontroller overholdes. En god internkontroll på området bør også omfatte tiltak for å sikre en god regelverksforståelse, slik at kommunen har sikker kunnskap om hva som kreves av kontroller.

Undersøkelsen viser at det ikke er etablert noen særskilte rutiner for oppfølging av kontrollør. Revisjonens inntrykk er at kommunikasjonen skjer løpende og mer etter behov, og da først og fremst knyttet til enkeltkontroller. Kommunen peker selv på at det er et behov for å utarbeide systematiske og mer oppdaterte oversikter over salgs- og skjenkesteder, herunder stedenes åpningstider. Revisjonen mener dette også bør være en viktig del av informasjonsutvekslingen mellom kommune og kontrollør.

Det ser ikke ut til at det er flere faste møtepunkter mellom kommunen og kontrollselskapet annet enn den mer løpende kommunikasjonen om kontrollene. Etter revisjonens vurdering bør kommunen vurdere om det er behov for å etablere flere slike faste møtepunkter med kontrollør. Dette kunne etter revisjonens vurdering f.eks. bidra til at kontrollene ble bedre planlagt og evaluert i etterkant.

6.1 Anbefalinger

Revisjonen har følgende anbefalinger:

- Kommunen bør følge opp at kontrollselskapet skaffer seg oversikt over salgs- og skjenkestedenes åpningstider
- Kommunen bør vurdere flere faste møtepunkter med kontrollselskapet
- Kommunen bør vurdere tiltak for å styrke internkontrollen på området, herunder utarbeide rutiner for planlegging, gjennomføring og oppfølging av kontrollene

7 LITTERATUR- OG KILDELISTE

Lov, forskrift og rundskriv

Lov av 02. juni 1989 nr.27 om *omsetning av alkoholholdig drikk m.v.* (alkoholloven)

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften), FOR-2005-06-08-538

Rundskriv fra Helsedirektoratet, merknader til alkoholloven, IS-2015-9002

Nasjonale veiledere og annen litteratur

Helsedirektoratet 2012. *Veileder i salgs- og skjenkekontroll*

Direktoratet for forvaltning og IKT 2016. *Veileder om kontraktsoppfølging*

Romerike revisjon IKS 2019. *Bruk av konsulent og rapporteringspraksis*

Telemark kommunerevisjon IKS 2019. *Undersøkelse av skjenkesaker*

Rogaland revisjon IKS 2019. *Effekt av skjenkereglene*

Kristin Buvik og Bergljot Baklien 2018. *Skjenkekontrollen – får i ulveklær*

Folkehelseinstituttet (FHI) 2018. *Salgs-og skjenkebevillinger: kommunens forvaltning av alkoholloven*

Kilder fra Aurskog-Høland kommune

Aurskog Høland kommune 2020a *Rus- og alkoholfmelding 2016*

Aurskog Høland kommune 2020b *Rus- og alkoholfmelding 2017*

Aurskog Høland kommune 2020c *Rus- og alkoholfmelding 2018*

Aurskog Høland kommune 2020d *Rus- og alkoholfmelding 2019*

Aurskog Høland kommune 2020e *eposter med Nordfjeldske kontroll AS*

Aurskog Høland kommune 2015a *Kontrakt – rammeavtale på levering av røyk- skjenke- og salgskontroll*

Aurskog Høland kommune 2015b *Kravspesifikasjon, AHK Røyke-, skjenke- og salgskontroll*

Aurskog Høland kommune 2016-2019 *Kontrollrapporter, Nordfjeldske kontroll AS*

Aurskog Høland kommune 2021 *epost med informasjon om anbudsrunde i 2021*

8 VEDLEGG: HØRINGSSVAR KOMMUNEDIREKTØREN

Vårt høringssvar:

Merknad til anbefaling pkt. 1:

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen er revisjonens anbefalinger:

- *Kommunen bør til enhver tid ha oppdaterte oversikter over salgs- og skjenkestedenes åpningstider*

Vi mener at anbefalingens pkt. 1 er altfor arbeidskrevende. Skal dette følges opp må det innhentes månedlig en oversikt fra skjenkestedene spesielt over åpningstidene kommende måned. Dette er et merarbeid både for både de næringsdrivende og for kommunen, som oppleves unødvendig og meget ressurskrevende.

For de faste skjenkestedene som har åpent regelmessig er dette kurant, men kommunen har flere skjenkesteder som har sporadisk åpent. Å kunne ha oversikt over åpningstidene en til enhver tid er ressurs- og arbeidskrevende. Våre ressurser til bevillingssaker er begrenset, og denne tilleggsoppgaven har vi per d.d. ikke kapasitet til.

Vi er av den oppfatning at det en mer nyttig å bruke tid på løpende kontakt og veiledning av skjenkestedene, og forslagsvis kvartalsvis samtaler med kontrollskapet som rapporten anbefaler.

I søknadene fra de enkelte om skjenkebevilling er åpningstidene oppført. Disse er regulert i lokale forskrifter og salgs- og skjenketider.

Isteden vil kommunen be kontrollskapet fremover selv undersøke åpningstidene før de drar ut på kontroll, slik at de kan forvisse seg om at det er åpent når kontroll skal foretas.

*Vi presiserer at kommunen **har** purret kontrollskapet for å få gjennomført tilstrekkelig med kontroller.*

Mvh

Inger Hegna
Kommunedirektør i Aurskog-Høland kommune